

บทที่ 4

ชุมชนที่ศึกษา : บ้านจับพริก

การเล็งเห็นโคนมนั้นเป็นอาชีพหลักของชาวมวกเหล็กรวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งทำรายได้ค่อนข้างดี ทำให้เป็นที่นิยมตั้งถิ่นฐานอย่างมากและปัจจุบันได้ขยายกิจการไปอย่างกว้างขวาง รวมทั้งบ้านจับพริกซึ่งประชากรได้เปลี่ยนอาชีพหลักจากการทำไร่มาเป็นการเลี้ยงโคนม ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอเลือกบ้านจับพริก หมู่ที่ 4 ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ขึ้นมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อทำความเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน จึงขอกำหนดถึงสภาพทั่วไป ดังนี้

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอมวกเหล็กเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสระบุรี มีการปกครองโดยแบ่งออกเป็น 6 ตำบล 78 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตำบลมวกเหล็ก	ประกอบด้วย	13 หมู่บ้าน
2. ตำบลมิตรภาพ	ประกอบด้วย	10 หมู่บ้าน
3. ตำบลหนองย่างเสือ	ประกอบด้วย	14 หมู่บ้าน
4. ตำบลท่าพญากลาง	ประกอบด้วย	17 หมู่บ้าน
5. ตำบลซับสมบูรณ์	ประกอบด้วย	14 หมู่บ้าน
6. ตำบลท่าสมทุง	ประกอบด้วย	10 หมู่บ้าน

ซึ่งจากทั้ง 6 ตำบล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะกรณีบ้านจับพริก ซึ่งเป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลมิตรภาพ เป็นหมู่บ้านในหมู่ที่ 4 โดยภายในตำบลมิตรภาพจะประกอบไปด้วย 10 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 มิตรภาพ	มี นายสุรสิทธิ์ บุญชะอมรศรี	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 2 คันตะเคียน	มี นายน้อย เกิดจันทิก	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 3 มวกเหล็กใน	มี นายทอง คชวงษ์	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 4 จับพริก	มี นายมนัส ไปนอก	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 5 เขามะกอก	มี นายสมพร โคนจันทิก	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 6 อ่างหิน	มี นายพงษ์ประกร เสงี่ยม	เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 7 ไทรงาม	มี นายฉัตรทอง บุญสว่าง	เป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8 คลองระบั้ง	มี นายอุดมศักดิ์ กากโทก	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 9 มิดราหม์	มี นายสกล สงวนักค	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 10 อมรศรี	มี นายสละ ใต้ระเบียบ	เป็นผู้ใหญ่บ้าน

เมืองการบริหารส่วนตำบล (อบต.) มิตรภาพ ตั้งอยู่ที่หมู่บ้าน ไทรงาม หมู่ที่ 7

บ้านจับพริกตั้งอยู่ในหมู่ที่ 4 ของตำบลมิตรภาพ มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ถนนมิตรภาพและหมู่บ้านอมรศรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านม่วงเหล็กใน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านคันตะเคียนและหมู่บ้านคลองระบั้ง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านอ่างหินและไทรงาม

การเดินทางติดต่อกับเขตอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านอื่น ๆ สามารถเดินทางโดยรถยนต์ เพราะมีถนนลาดยางตัดผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540

ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

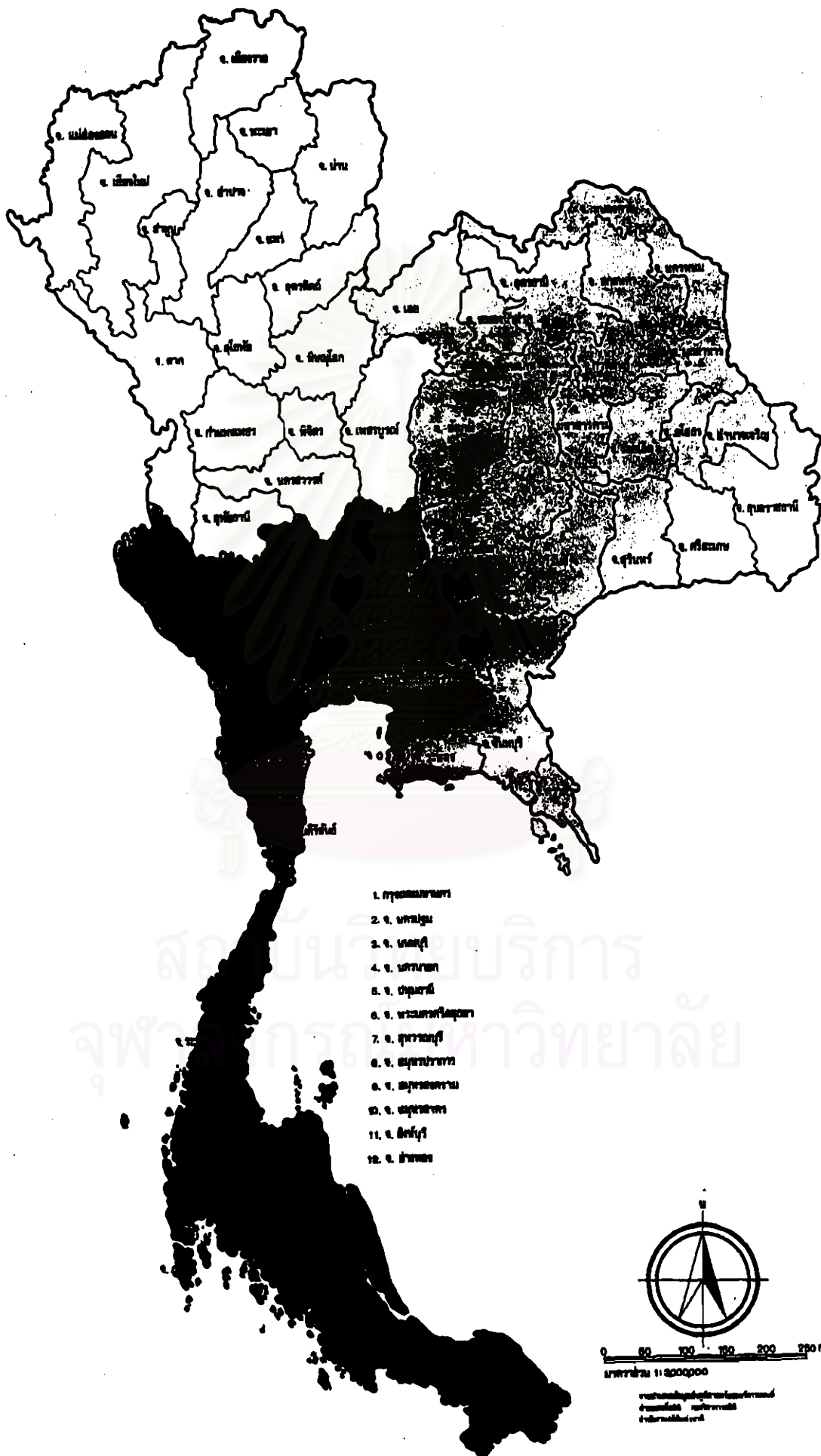
บ้านจับพริก หมู่ที่ 4 มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสลับซับซ้อน โดยมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 12,000 ไร่ สูงกว่าระดับน้ำทะเล 240 เมตร ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดประกอบด้วย พื้นที่ของโคนม 4,000 ไร่ ภูเขา คลอง ที่อยู่อาศัย โรงเรือน วัด เป็นต้น พื้นที่เกินครึ่งหนึ่งของหมู่บ้านประมาณ 6,500 ไร่ จะเป็นพื้นที่ของที่ราบหัตถ์

ภูเขาที่อยู่ใกล้กับหมู่บ้านจะมีด้วยกัน 3 ภูเขา ได้แก่

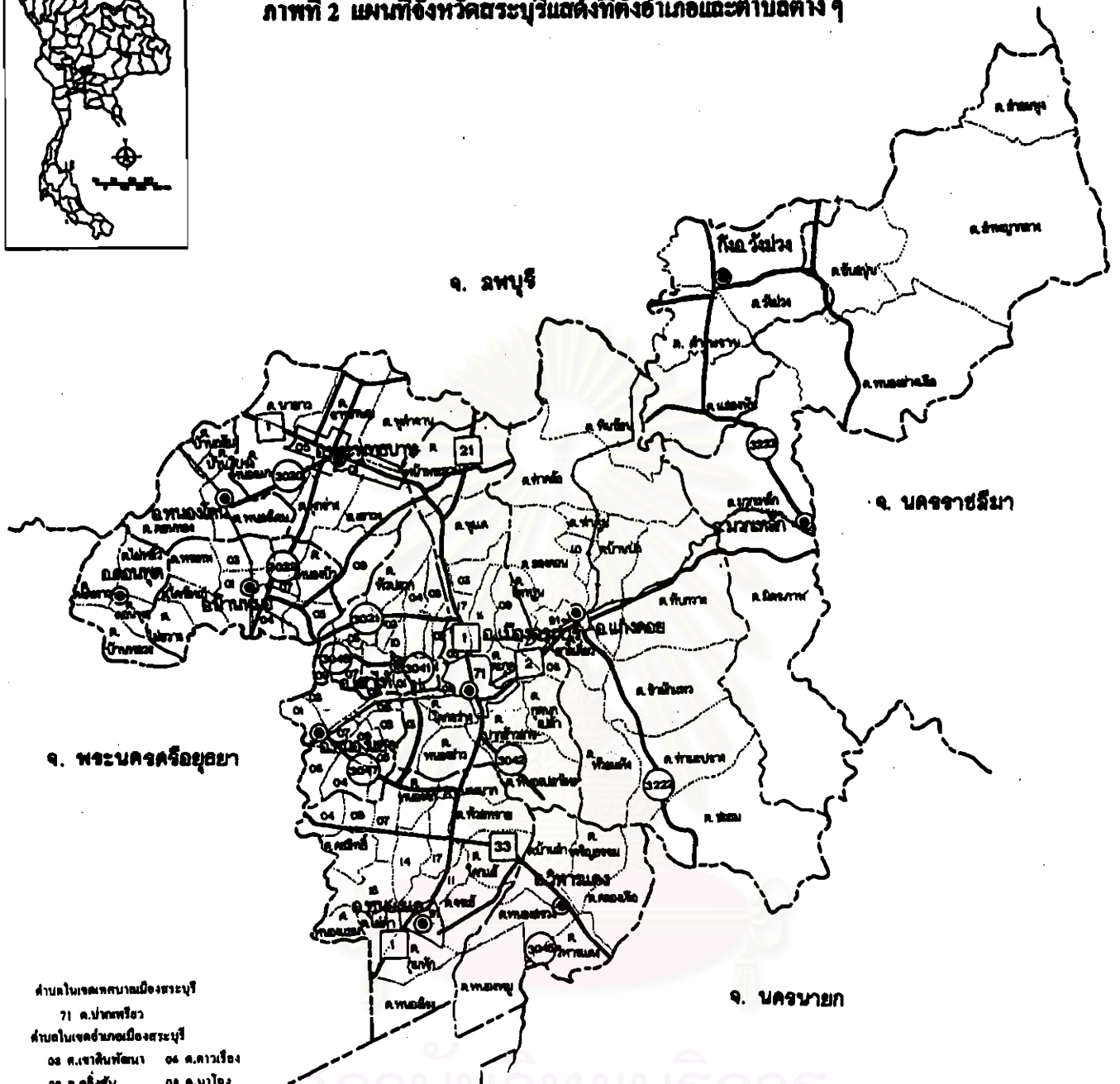
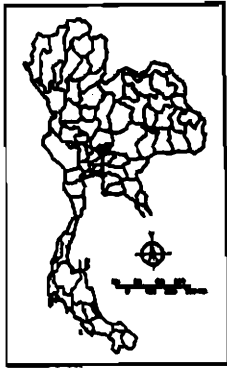
- ภูเขาไม้ ห่างจากบ้านจับพริกออกไป ประมาณ 3 กิโลเมตร
- ภูเขาคลองเทด ห่างจากบ้านจับพริกออกไป ประมาณ 5 กิโลเมตร
- ภูเขาเนิน 551 (เป็นของทหาร) ห่างจากบ้านจับพริกออกไป ประมาณ 2 กิโลเมตร

การเดินทางจากหมู่บ้านไปยังภูเขาเหล่านี้ จะใช้การเดินทาง โดยผู้ขายจะไปล่าสัตว์ ส่วนผู้หญิงก็จะไปเก็บของป่า เพื่อนำมาค้าวางริพและบางครั้งยังสามารถนำไปขายได้อีก

ภาพที่ 1 แผนที่ประเทศไทยแสดงที่ตั้งจังหวัดสระบุรี

ภาพที่ 2 แผนที่จังหวัดสระบุรีแสดงที่ตั้งอำเภอและตำบลต่าง ๆ

- ตำบลในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี
71 ต.ปทุมพรวิไล
- ตำบลในเขตอำเภอเมืองสระบุรี
08 ต.เขาดินพัฒนา 06 ต.ดาวเรือง
09 ต.ค้อวัง 08 ต.นาโง่ง
09 ต.บ้านแก่ง 11 ต.ฝั่งระวาง
13 ต.หนองไธมาศ 17 ต.หัวชนาง
- ตำบลในเขตเทศบาลตำบลแก่งคอย อ.แก่งคอย
91 ต.แก่งคอย
- ตำบลในเขตอำเภอแก่งคอย
10 ต.บ้านธาตุ
- ตำบลในเขตอำเภอบ้านหมอ
01 ต.บ้านหมอ 03 ต.ตลาดน้อย
04 ต.นาไร่หลัก 05 ต.บ้านกล้วย
07 ต.สร้างโลก
- ตำบลในเขตเทศบาลตำบลพระพุทธบาท อ.พระพุทธบาท
01 ต.ขุนโขลมา 06 ต.พุทธบาท
- ตำบลในเขตเทศบาลตำบลพระพุทธบาท (บางส่วน)
08 ต.ธารเกษม 07 ต.พุทธนิคม
- ตำบลในเขตอำเภอพระพุทธบาท
09 ต.หัวขามพวย
- ตำบลในเขตอำเภอเสาไห้
01 ต.เสาไห้ 08 ต.วังงาม
03 ต.สันตสุข 04 ต.ท่าช้าง
06 ต.บ้านช้าง 06 ต.พระธาตุ
07 ต.ม่วงงาม 08 ต.เมืองเก่า
09 ต.วังราง 10 ต.ศาลเจ้าโศก
11 ต.สวนดอกไม้

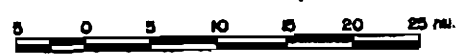
จ. ปทุมธานี

- ตำบลในเขตเทศบาลตำบลหนองแค อ.หนองแค
91 ต.หนองแค
- ตำบลในเขตอำเภอหนองแค
04 ต.โคกสูง 07 ต.มีน้อย
11 ต.หนองไผ่ 14 ต.หนองปลาหมอ
15 ต.หนองเป็ด 17 ต.หัวชนาง
- ตำบลในเขตอำเภอหนองแซง
01 ต.หนองแซง 02 ต.ไผ่ดำ
03 ต.เขาหิน 04 ต.โคกสะอาด
05 ต.ม่วงหวาน 06 ต.หนองกบ
07 ต.หนองควายไข่ 08 ต.หนองอีเก้ง
08 ต.หนองหัวโพง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

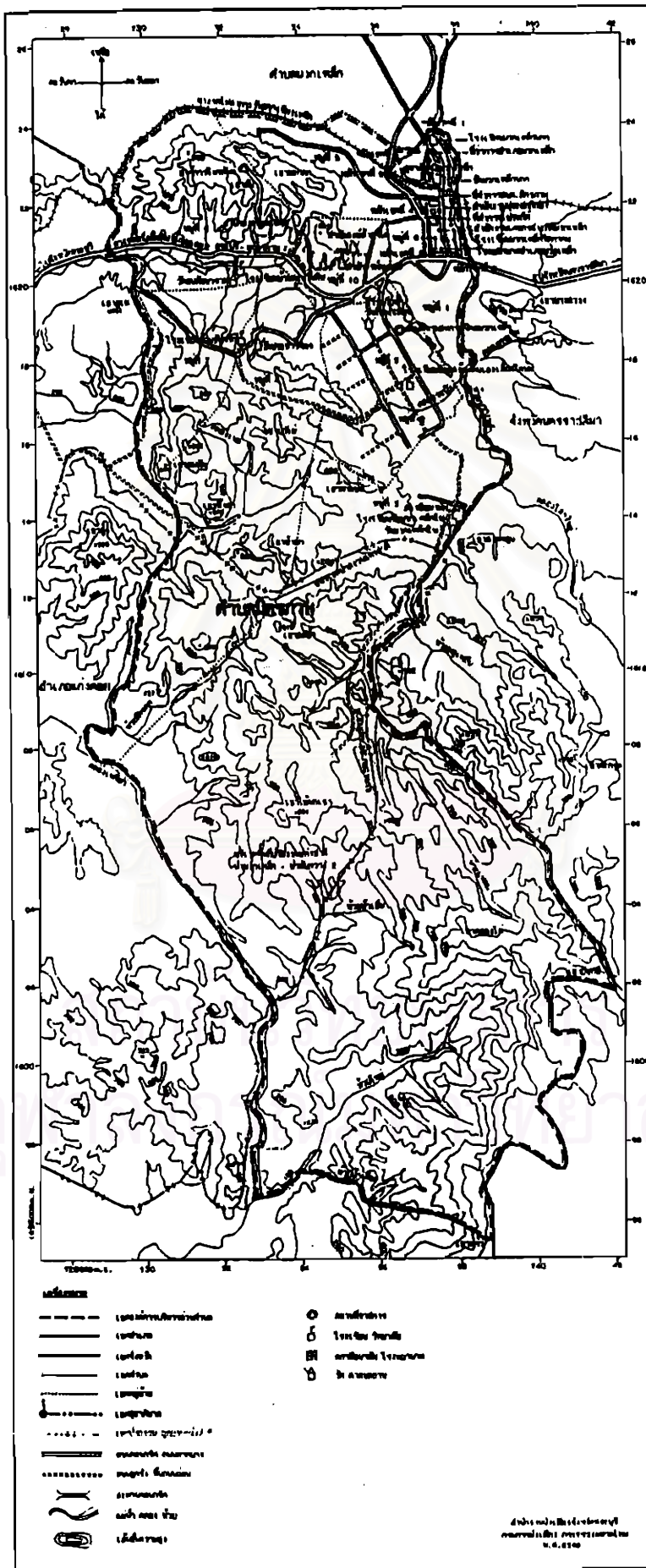

แผนที่จังหวัดสระบุรี (62)

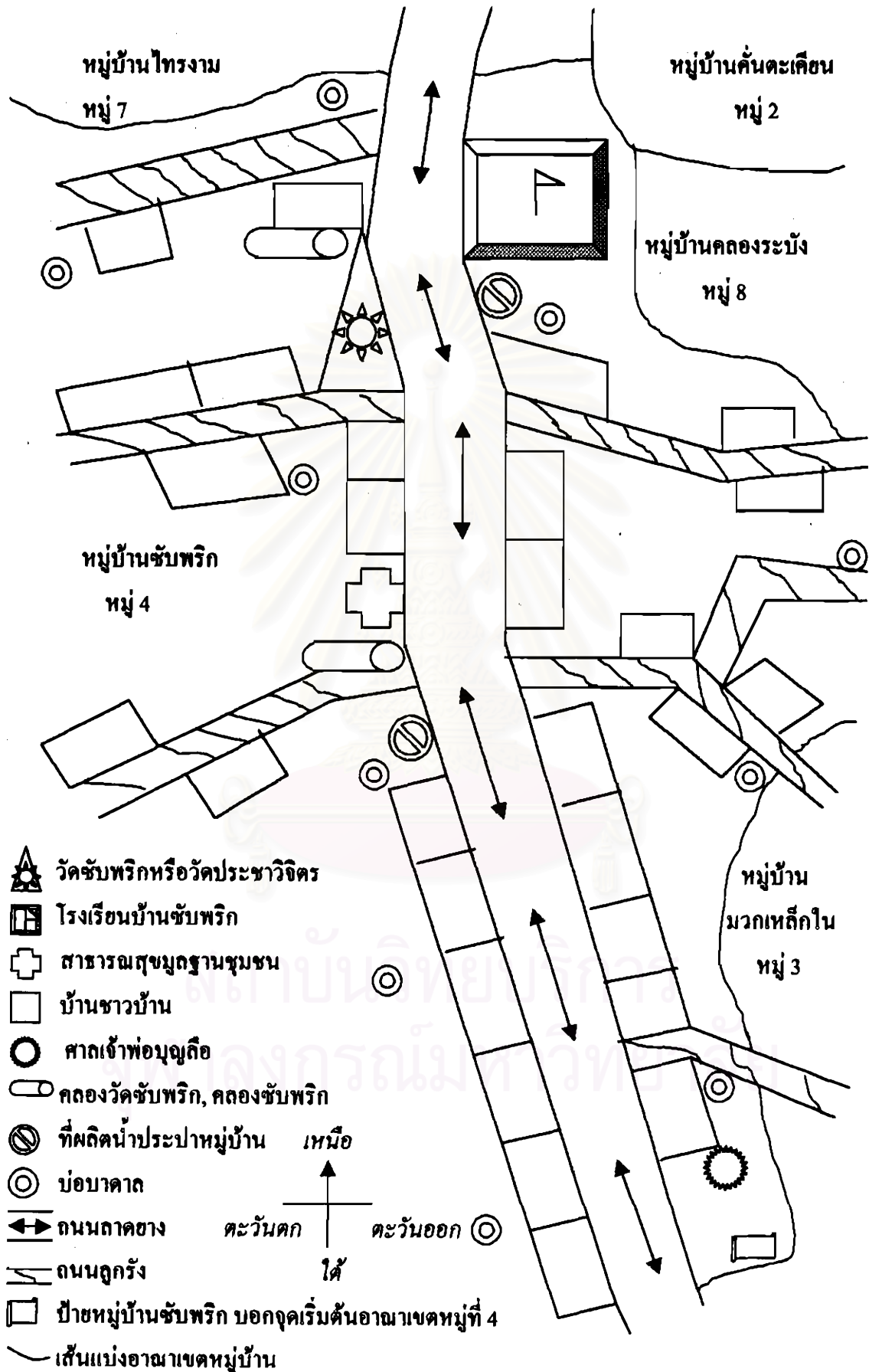
ภาพที่ 3 แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของตำบลมิตราภ

แผนผังการบริหารตำบล
องค์การบริหารส่วนตำบลมิตราภ
อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

จัดทำโดย: สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2540

ภาพที่ 4 แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัมพริก หมู่ที่ 4

ภายในหมู่บ้านจะไม่มีถ้ำน้ำใดไหลผ่านเลย จึงจำเป็นต้องหาแหล่งน้ำเอง โดยแหล่งน้ำหาได้จาก 2 แหล่ง คือ

1. คลองสาธารณะ เดิมเป็นคลองน้ำเก่าที่ชาวบ้านจับพริกใช้ในการอุปโภคบริโภค แต่ปัจจุบันทำเป็นฝายน้ำล้นเก็บกักน้ำจากคลองสาธารณะ โดยจะมีอยู่ 2 ที่ คือ คลองวัดจับพริก และคลองจับพริก จะมีน้ำในหน้าฝน แต่พอหน้าแล้งน้ำก็แห้งหมดไป

2. บ่อบาดาล เกิดจากการที่ผู้ใหญ่บ้านได้ทำเรื่องเสนอขอยุทธเจาะบ่อบาดาล แล้วยังได้รับการอนุมัติ ซึ่งทางราชการได้ส่งเจ้าหน้าที่ เช่น กรมโยธา, สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) ภายใต้การดูแลของกระทรวงมหาดไทย, กรมอนามัย เป็นต้น ได้มาทำการขุดเจาะบ่อบาดาล โดยภายในหมู่บ้านจะมีประมาณ 10 จุด เฉลี่ย 1 จุด ต่อ 10 หลังคาเรือน และยังมีการนำมาผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน ซึ่งจะมีจุดผลิตน้ำประปาหมู่บ้านอยู่ 2 จุด แล้วส่งไปยังบ้านเรือนแต่ละหลัง

น้ำเพื่อการเกษตรส่วนใหญ่จะใช้น้ำฝนเพื่อทำการเกษตร โดยมีแหล่งน้ำธรรมชาติของตำบลมิตรภาพ คือ คลองมวกเหล็ก ส่วนน้ำที่นำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคนั้น มีประปาหมู่บ้านซึ่งนำน้ำมาจากการขุดเจาะบ่อบาดาลแต่ยังไม่ทั่วถึง มีประปาหมู่บ้านอยู่เพียงในพื้นที่หมู่ที่ 2, 3, 4, 5, 8 และ 10 การระบายน้ำส่วนใหญ่เป็นการระบายน้ำฝนตามธรรมชาติโดยระบายน้ำลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ปัจจุบันบ้านจับพริกจึงไม่ประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำ เนื่องจากมีแหล่งน้ำพอเพียงต่อการดำรงชีพของชาวบ้านแล้ว

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปของบ้านจับพริก หมู่ที่ 4 มีลักษณะภูมิอากาศแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู มีความชุ่มชื้นปานกลางและฝนตกพอประมาณ ลักษณะอากาศส่วนใหญ่ แห้งแล้ง และร้อนจัด ในเดือนเมษายน และหนาวที่สุดในช่วงเดือนธันวาคมซึ่งสามารถแบ่งช่วงระยะเวลาในรอบปีได้ 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม เพราะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จากสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งพัดพาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งเข้ามา

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ซึ่งจะมีความแห้งแล้งและร้อนจัด

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และพายุดีเปรตชัน ซึ่งพัดพาความชุ่มชื้นมาจากมหาสมุทรอินเดียและทวีปออสเตรเลีย จึงทำให้มีฝนตกชุกเป็นเวลาที่เอื้ออำนวยที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรอย่างมาก แต่ไม่เหมาะกับการเลี้ยงโคนม เพราะจะทำให้ประสบกับปัญหาโรคเคาต์นอสมที่มากพร้อมกับอากาศชื้นและในฤดูฝน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายกับเรื่องนี้ค่อนข้างมาก และถ้ารักษาไม่หายอาจต้องถึงกับขายโคนมในราคาที่ขาดทุนเลยทีเดียว

โครงสร้างทางกายภาพ

ด้วยเหตุผลจากการที่บริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาตลับจับซ้อน ทำให้ประชากรส่วนใหญ่มาอาศัยอยู่บริเวณเชิงเขา และริมถนนที่ตัดผ่าน เพราะสะดวกในการ อุปโภค บริโภค และใช้เป็นเส้นทางคมนาคมในการขนส่งนมโค เหตุที่มีการเลี้ยงโคนมกันแทบทุกครัวเรือน ดังนั้นบริเวณบ้านของชาวบ้านจึงมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด เพื่อใช้ในการปลูกโรงเรือนสำหรับเลี้ยงโคนม และที่โล่งในการตากมูลโค สำหรับนำไปขายให้แก่ชาวสวนส้มแถวจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดปทุมธานี แถวคลอง 7 คลอง 8 ซึ่งชาวสวนจะมารับซื้อมูลโคถึงที่บ้านจับพริกเอง ในราคาถุงละ 5-10 บาท ต่อถุงป้อน 10 กิโลกรัม ราคาจะขึ้นกับการต่อรองและความจำกัดของมูลโคในแต่ละฤดูกาล ชาวสวนจะมาซื้อมูลโคเป็นประจําจนไม่พอขายเพื่อนำไปทำปุ๋ย เพราะมูลโคที่นี้ถือได้ว่าเป็นปุ๋ยอย่างดีสำหรับพืชแทบทุกชนิด มูลโคจะมีคุณภาพดีในหน้าแล้งเพราะมูลโคจะแห้งดีโดยไม่ต้องนำไปตากมาก ส่วนในหน้าฝนมูลโคจะเปียกชื้นไม่เป็นที่ต้องการ หรือหากชาวจับพริกต้องการจะขาย ก็จะต้องนำมูลโคไปตากให้แห้งเสียก่อนซึ่งจะทำให้เสียเวลามาก มูลโคจึงถือได้ว่าเป็นรายได้เสริมส่วนหนึ่งให้กับชาวจับพริก ดังนั้นหากบ้านใดมีโคประมาณ 15-20 ตัว ก็ควรจะมียพื้นที่ประมาณ 1 ไร่ต่อครอบครัว เพื่อใช้ในการสร้างบ้านและโรงเรือนสำหรับเลี้ยงโคนม ประมาณ 200 ตารางวา และที่โล่งสำหรับตากมูลโคประมาณ 200 ตารางวา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับขยายโรงเรือนในอนาคต

ในบริเวณบ้านมักมีการปลูกไม้ผลอินดิน อันได้แก่ มะม่วง มะขาม กุ้ง ชมพู่ มะละกอ และพืชสวนครัว รวมทั้งไม้ดอกไม้ประดับ เช่น กุหลาบ ดาวเรือง ทานตะวัน ไม้ยี่เข่ง เป็นต้น เพื่อความสวยงามแก่อาณาบริเวณบ้านด้วย นอกจากปลูกพืชแล้วยังมีการเลี้ยงสัตว์อื่นนอกจากโคนม คือ เลี้ยงไก่ เป็ด ไข่รับประทาน และเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้านและเฝ้าโคนม ในการปลูกสร้างบ้านเรือนนั้น ชาวบ้านจับพริกนิยมปลูกบ้านเรือนตั้งอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเครือญาติเฉพาะพี่น้อง และมักปลูกติดต่อกันไป ส่วนพื้นที่เพาะปลูกหญ้าจะอยู่ล้อมรอบบริเวณหมู่บ้านอีกทีหนึ่ง โดยสามารถแบ่งส่วนการปลูกสร้างบ้านเรือนได้เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่อยู่อาศัยที่ตั้งอยู่เป็นกลุ่มญาติพี่น้อง โดยบ้านแต่ละหลังจะอยู่ติดต่อกัน จะมีเพียงรั้วกันเป็นเส้นแบ่งเท่านั้น ส่วนนี้ นอกจากส่วนใหญ่จะเป็นญาติกันแล้ว ก็ยังมีวัด โรงเรียน กลุ่มสตรีแม่บ้านโดยมีนางประคอง ไปนอก ภรรยาผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานกลุ่ม ตั้งอยู่ในบริเวณนี้ด้วย

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่แตกย่อยมาจากส่วนที่ 1 โดยส่วนใหญ่จะเป็นที่ดินมรดกจากพ่อแม่ แบ่งให้แล้วถูกนำมาปลูกสร้างบ้านเรือน ดังนั้นบ้านแต่ละหลังจะอยู่ห่างกันตามจำนวนเนื้อที่ของตนเองที่ได้รับแบ่งมา ซึ่งหากใครมีที่ดินมากกว่าบ้านก็จะอยู่ไกลจากบ้านของคนอื่น บ้านเรือนในส่วนที่ 2 นี้จะสร้างที่หลังบ้านส่วนที่ 1 เนื่องจากว่า ในระบบเครือญาติของไทย เมื่อถูกแต่งงานแล้ว

แยกครอบครัวออกไป ก็ต้องไปสร้างที่อยู่ใหม่ ดังนั้นจึงไปอยู่ในที่ทำกินของคนเสียเลย ส่วนบ้านหลังที่พ่อแม่อาศัยอยู่มักจะตกเป็นของลูกคนสุดท้าย เพราะจะแต่งงานเป็นคนสุดท้ายและจะเป็นคนที่ดูแลพ่อแม่ไปจนกว่าท่านจะเสียชีวิต

ตัวบ้านเรือนของชาวบ้านซำพริกส่วนใหญ่จะปลูกสร้างด้วยไม้ มีชั้นเดียวยกพื้นสูงเพื่อใช้บริเวณใต้ถุนบ้านเป็นที่พักผ่อน เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ เกี๋ยงเป็คไค้ และป้องกันอันตรายจะสัตว์เลื้อยคลาน สำหรับคอกเลี้ยงสัตว์จะอยู่ใกล้บ้าน เพื่อสะดวกในการทำงานและดูแลความปลอดภัยของสัตว์เลี้ยงที่เป็นแหล่งทรัพยากรของครอบครัว

ประวัติความเป็นมา

จากการสอบถามผู้ใหญ่วัยบ้าน ตลอดจนผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านซำพริก หมู่ที่ 4 นี้ ไม่มีใครทราบถึงประวัติหมู่บ้านอย่างแน่นอนนอกจากก่อตั้งมาตั้งแต่เมื่อไหร่ และไม่เคยมีใครมาทำประวัติหมู่บ้านเก็บไว้เลย ผู้วิจัยจึงคิดว่าควรสอบถามความเป็นมาของหมู่บ้านจากผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่หมู่บ้านมานาน บุคคลที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ คือ นางเฉลิม ไปนอก มารดาของผู้ใหญ่วัยบ้านเนื่องจากเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่หมู่บ้านมาตั้งแต่ถนนหมู่บ้านยังไม่มี อีกทั้งสามีของนางประกอบก็ทำงานอยู่กรมทางเป็น คนบุกเบิกทำถนนของหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์จึงพอสรุปได้ว่า

เดิม ตั้งแต่ยังไม่มียาถมวกเหล็ก หมู่บ้านซำพริก หมู่ที่ 4, หมู่บ้านอ่างหิน หมู่ที่ 6, หมู่บ้านไทรงาม หมู่ที่ 7 และหมู่บ้านอมรศรี หมู่ที่ 10 เป็นหมู่บ้านเดียวกัน คือเป็นหมู่ที่ 10 ของอำเภอแก่งคอย ต่อมา เมื่อ พ.ศ. 2512 ได้มีการแบ่งแยกอำเภอหมวกเหล็กและอำเภอแก่งคอย หมู่ที่ 10 ของอำเภอแก่งคอย ถูกแบ่งให้มาอยู่ในส่วนของอำเภอหมวกเหล็ก จากนั้นจึงถูกแบ่งเป็นตำบลมิตรภาพ และหมู่บ้านซำพริก ในที่สุด

จึงกล่าวได้ว่า หมู่บ้านซำพริก หมู่ที่ 4 นี้ ก่อตั้งมาได้ 40 ปี แต่ก่อนที่จะเรียกว่าหมู่บ้านซำพริกนั้น แรกนั้นก็เรียกกันว่าแถวบ้านซำพริกมาก่อนแล้ว เนื่องจากบริเวณนี้จะมีการปลูกต้นพริกมาก พริกที่ปลูกแถวนี้เรียกว่าพริกขี้หนูสวน เป็นพริกเม็ดเล็ก ซึ่งคนผ่านไปมาจะเปรียบเปรยว่าแถวนี้เหมือนกับเอาผ้าแดงมาคลุม โดยการปลูกพริกนี้จะปลูกแบบจับน้ำ คือก่อนที่จะมีการขุดเจาะบ่อบาดาล และมีการตัดถนนนั้น บริเวณนี้จะมีน้ำอยู่โดยทั่ว ซึ่งจะเป็นน้ำที่ไหลมาจากบนภูเขา คลอง และพื้นดินโดยทั่วจะเป็อกขึ้นอยู่ตลอดเวลา ขุดตรงไหนก็พบน้ำตรงนั้น เป็นน้ำที่จับอยู่ที่ผิวดิน ต่อมาเมื่อมีการแบ่งพื้นที่และตั้งชื่อหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า “หมู่บ้านซำพริก” และมีการเรียกหมู่บ้านอื่น ๆ ตามทิศที่มีอยู่มากในแต่ละพื้นที่ เช่น ซำตะเคียน ซำจำปา ซำพริ้ว ไทรงาม เป็นต้น แต่ปัจจุบันชื่อเหล่านี้บางส่วนก็ถูกเปลี่ยนไป และตั้งชื่อหมู่บ้านขึ้นมาใหม่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ส่วนมากจะอพยพมาจากภาคอีสาน เช่น จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น และจะมีบางส่วนที่อพยพมาจากหมู่บ้านภายในจังหวัดสระบุรี

หมู่บ้านชัยพริกมีผู้ใหญ่บ้านมาแล้ว 5 คน ได้แก่

1. นายพร โสคา
2. นายโสภา ทองจำรูญ
3. นายเลื่อน
4. นายปุ่น
5. นายมนัส ไปนอก เป็นผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2531

ส่วนถนนของหมู่บ้านมีการตัดผ่านหมู่บ้านตั้งแต่สมัย จอมพล แปลก พิบูลสงคราม แต่ตอนนั้นยังเป็นถนนลูกรังอยู่ ชื่อถนนบรรทัด เป็นเส้นทางเดียวที่ต่อระหว่างภาคอีสานกับภาคกลาง ก่อนที่จะมีการตัดถนนมิตรภาพเช่นในปัจจุบัน หลังจากมีการตัดถนนและต่อมาก็มีการขุดบ่อบาดาน น้ำจับก็หายไป พื้นดินเกิดความแห้งแล้ง ในอดีตชาวบ้านชัยพริกโดยส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพทำไร่ ทำสวน ประเภท ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วลิสง มันสำปะหลัง อ้อย ละหุ่ง และพืชสวนครัว เป็นต้น เนื่องจากเหตุผลจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นนี้ที่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาตลับขั้วชัน จึงอำนวยความสะดวกไม่เหมาะกับการประกอบอาชีพนี้ แม้ว่าในขณะนั้นผลผลิตทางการเกษตรของพืชไร่เหล่านี้ราคาจะตกต่ำ เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาขายผลผลิตเองได้ ต้องจำหน่ายผ่านระบบพ่อค้าคนกลาง หน้าที่ในระยะเวลาต่อมาสภาพทางภูมิอากาศก็ยังไม่เอื้ออำนวย แต่ชาวบ้านชัยพริกก็ไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีกว่าการทำไร่ จึงได้แต่ยอมรับความผันแปรทางเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อออกนอกทำไร่ไปเรื่อย ๆ ผลผลิตที่ได้มาแล้วนำไปขายก็มีแต่ขาดทุน เมื่อขาดทุนก็ต้องไปกู้หนี้ยืมสินโดยนำที่ดินของคนไปค้ำประกัน และเมื่อไม่สามารถหาเงินมาไถ่ที่ดินคืนได้ ที่ดินที่นำไปจำนองนั้นก็ถูกยึด ชาวบ้านก็ไม่มีที่ดินทำกิน จึงต้องหันไปประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปทั้งในและนอกหมู่บ้าน แม้รายได้จะไม่มากนัก แต่มันก็ต้องทำด้วยความจำเป็นเพื่อความอยู่รอดของคนและครอบครัว

จนกระทั่งในปีพุทธศักราช 2514 เริ่มมีการก่อตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย หรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า อ.ส.ค. ได้ร่วมกันกับทางอำเภอมวกเหล็กในการรณรงค์ส่งเสริมให้ชาวบ้านหันมาประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม และคั้นนมเพื่อสุขภาพ ส่งผลให้ชาวบ้านในท้องถิ่นนี้รวมทั้งหมู่บ้านชัยพริก หมู่ที่ 4 ได้หันมาทดลองประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม โดยในช่วงแรกแต่ละบ้านจะมีโคนมถูกผสมเพียงไม่กี่ตัว จนสามารถเลี้ยงจนมีจำนวนโคนมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และอาชีพการเลี้ยงโคนมก็กลายมาเป็นอาชีพหลักของชาวบ้านชัยพริก ทำให้ชาวบ้านมีงานทำตลอดปี มีรายได้สม่ำเสมอ ครอบครัวที่เคยทำไร่ก็เลิกทำไร่หันมาเลี้ยงโคนม ครอบครัวที่ไปทำงานรับจ้างก็มีอาชีพเพิ่มขึ้น คือ รับจ้างเลี้ยงโคนม ครอบครัวเหล่านี้จะทำงานเก็บเงินเพื่อซื้อคอกจากฟาร์มที่ตนรับจ้าง เพื่อนำมาประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมสำหรับครอบครัวตนเอง

ไม่ใช่เหตุผลจากรายได้เพียงอย่างเดียวที่ทำให้ชาวบ้านจับพริก หันมาประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมกันมากขึ้น เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อไม่นานมานี้ พื้นที่ในรอบ ๆ ตำบลมิตรภาพ มีการก่อสร้างโรงงานปูน โรงงานกลั่นน้ำมัน ปิมน้ำมัน ดึกแถว บ้านจัดสรร และรีสอร์ท เกิดขึ้นมาก ทำให้เกิดการกว้านซื้อที่ดินกันเกิดขึ้นอย่างมาก โดยราคาประมาณประเมินที่ชาวบ้านได้รับตกประมาณ 6 แสนบาทต่อไร่ สำหรับที่ดินติดถนนลาดยาง และราคาจะลดลงเรื่อย ๆ หากที่ดินถูกเข้าไป ราคาที่นายหน้าเสนอให้กับชาวบ้านนี้เป็นจำนวนเงินที่สูงมากสำหรับชาวบ้านจับพริก ช่วงนั้นการค้าขายที่ดินแถบนี้จึงบูมมาก โดยเกิดการขายที่ดินสองกรณี คือ ขายที่ดินของตนจนหมดแล้ว คนก็ไปซื้อดึกแถวหรือหมู่บ้านจัดสรรอยู่ และขายที่ดินเพียงบางส่วนแล้วส่วนที่เหลือคนที่อาศัยอยู่ และนำเงินที่ขายที่ดินฝากธนาคารกินดอกเบี้ย แต่ก็ยังมีบางครอบครัวที่ไม่ต้องการจะขายที่ดิน หากแต่ถูกบังคับให้ต้องขาย เนื่องจากบางครั้งนายทุนกว้านซื้อที่ดินที่ติดกับคนโดยรอบแล้ว หากคนไม่ขายก็จะไม่มีทางออกไปสู่ถนน แม้ว่านายหน้าจะไม่ได้มีการบังคับให้ขาย แต่ชาวบ้านจับพริกส่วนใหญ่ที่ตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ก็จำเป็นต้องขาย และที่ร้ายกว่านั้นบางกรณีผู้เป็นพ่อแม่ไม่ต้องการขายแต่บรรดาถูกหลานบังคับให้ขายเพราะเห็นว่าได้จำนวนเงินมาก ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ชาวบ้านจับพริกจำเป็นต้องขายที่ดินเพื่อความสุขของครอบครัว เมื่อได้เงินจากการขายที่ดินเป็นจำนวนมากแล้ว บางครอบครัวก็ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย บางครัวครอบก็ถูกถูกหลานหลอกเอาเงินเมื่อเงินหมด ที่ดินทำกินก็ไม่มี จึงเป็นเหตุให้ชาวบ้านที่ยังอาศัยอยู่ในหมู่บ้านจับพริก หันมาประกอบอาชีพรับจ้างเลี้ยงโคนม เก็บเงินเพื่อซื้อลูกโคมาเลี้ยง จนสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพหลักได้

หลังจากที่ชาวบ้านจับพริกหันมาเลี้ยงโคนมกันแทบทุกครัวเรือน ชีวิตประจำวันก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยกิจวัตรประจำวันของชาวบ้านจับพริกตั้งแต่เช้าถึงเย็นของแต่ละครอบครัว จะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน คือ ต้องตื่นมาทำความสะอาดตัวโค ให้อาหารโค ริดนมโค ทำความสะอาดพื้นคอกมูลโค ปัสสาวะโค ไปตัดหญ้าขน เป็นต้น ทำให้ชาวบ้านจับพริกไม่มีเวลาว่างที่จะไปทำอย่างอื่น เพราะการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับชีวิตสัตว์ ต้องหมั่นดูแลมันทั้งวัน แต่ถึงอย่างไรชาวบ้านจับพริกก็พอใจกับรายได้ และการดำรงชีวิตในแต่ละวัน

การเลี้ยงโคนมของชาวบ้านจับพริกในระยะเริ่มแรกนั้น เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้านที่ไม่ค่อยมีความรู้ทางโคนมมากนัก อีกทั้งยังเลี้ยงแบบไม่ถูกสุขลักษณะ โดยเป็นการเลี้ยงที่ไม่มีการทำบันทึกประวัติ และการฉีดยาป้องกันโรคต่าง ๆ เกี่ยวกับโค อาทิ โรคไข้เห็บ โรคไข้สามวัน โรคเด้านมอักเสบ โรคแท้งติดต่อ แท้งถูก รกค้าง มดลูกอักเสบ โรคท้องร่วง โรคทางระบบหายใจ ปัญหาทางระบบสืบพันธุ์ โรคกบิเท้าเปื่อย เป็นต้น โดยโรคที่เกิดมากที่สุดคือ โรคเด้านมอักเสบ และโรคไข้สามวัน ส่วนโรคที่ทำให้โคตายมากที่สุด คือ โรคไข้เห็บ นอกจากขาดความรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้กับโคแล้ว สภาพโรงเรือนที่หีบ ไม่มีอากาศถ่ายเท ยังก่อให้เกิดปัญหาความมากับทั้งโคและชาวบ้านผู้เลี้ยงโคอีกด้วย อีกทั้งยังพบว่าแมลงวันมักจะชอบสภาพดังกล่าวนี้ ตกกลางคืนก็

จะมีคู่แข่งบริเวณบ้านมักมีน้ำขัง สภาพดังกล่าวส่งผลให้มีกลิ่นเหม็นเข้าไปในน้ำนมได้ รากาน้ำนมในช่วงนั้นจึงไม่ค่อยดีนัก และน้ำนมก็ไม่ค่อยดี ค่อมทางสหกรณ์โคนมทั้งสองแห่งได้มีการจัดระบบบริหารและการจัดการใหม่ภายใต้การนำของ อ.ศ.ค. ประกอบกับชาวบ้านจับพริกเริ่มมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมมากขึ้น จึงทำให้เกิดมาตรฐานในการเลี้ยงโคนม การให้น้ำนมดิบของแม่โค รวมทั้งสภาพโรงเรือนมีสภาพที่ดีขึ้น เพราะทางสหกรณ์ได้กำหนดมาตรฐานของสิ่งต่างๆ เหล่านี้ โดยการให้คะแนนและนำไปคิดรวมกับค่าน้ำนมดิบที่ชาวบ้านจับพริกแต่ละครอบครัวส่งมา รากาน้ำนมดิบของแต่ละครอบครัวจึงแตกต่างกัน ใครต้องการให้ได้รากาน้ำนมดิบสูงก็ต้องเพิ่มศักยภาพในแต่ละด้านที่ทาง สหกรณ์โคนมกำหนด ดังนั้นจึงทำให้ชาวบ้านจับพริกมีความกระตือรือร้นในการผลิตน้ำนมให้ได้คุณภาพเพื่อนำมาซึ่งรายได้ที่น่าพอใจ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของชาวบ้านจับพริกดีขึ้นมาก

การคมนาคม

ทางรัฐบาลได้ตัดถนนลาดยางผ่านหมู่บ้านจับพริก จากเส้นทางสายหลักถนนมิตรภาพ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถึง หมู่บ้านจับพริก หมู่ที่ 4 เป็นระยะทาง 4 กิโลเมตร โดยจะผ่านหมู่บ้านอมรศรี หมู่ที่ 10 และชาวไปจนเลขหมู่บ้านจับพริกไปถึงหมู่บ้านไทรงาม หมู่ที่ 7 และต่อจากนั้นจะเป็นถนนลูกรัง ตามบ้านเรือนที่อยู่ต่อบ้านที่ติดถนนลาดยาง ก็จะเป็นถนนลูกรังเช่นกัน การมีถนนลาดยางตัดผ่านเช่นนี้ ทำให้การคมนาคมติดต่อรหว่างชุมชนอื่นได้สะดวก

การเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยัง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี สามารถเดินทางได้ทั้งทางรถไฟ รถยนต์ รถโดยสารประจำทาง แล้วจึงต่อรถสองแถวหรือรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างเข้าไปถึงหมู่บ้าน รวมแล้วระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร การเดินทางมายังหมู่บ้านจับพริกสามารถเดินทางมาได้ จาก

1. รถโดยสารประจำทาง จากกรุงเทพมหานคร ขึ้นรถที่สถานีขนส่งหมอชิต 2 ถนนกำแพงเพชร เป็นรถกรุงเทพฯ - นครราชสีมา ป. 2 ปรับอากาศ จะมีออกทุก 30 นาที ราคา 63 บาท ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง มาลงจุดจอดรถ บ.ข.ส. มวกเหล็ก หรือหน้าร้านครูด้อ (ร้านอาหารที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยู่อักของคนส่วนใหญ่ที่จะเดินทางไปอำเภอมวกเหล็ก ซึ่งจะมีอยู่ 2 ฟัง) ส่วนขาจากอำเภอมวกเหล็กไปกรุงเทพฯ ก็ขึ้นรถได้ทุก 30 นาที ที่ฝั่งตรงกันข้าม จากจุดจอดรถปรับอากาศเดินทางเข้าหมู่บ้านได้โดยการนั่งรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ในราคา 20-30 บาท

2. รถไฟ จากกรุงเทพมหานคร ขึ้นรถได้หลายที่ อาทิ สถานีหัวลำโพง สถานีสามเสน สถานีดอนเมือง เป็นต้น ใกล้เคียงที่ไหนักก็ขึ้นที่นั่น ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง เช่นกัน มาลงในตัวอำเภอมวกเหล็ก แล้วนั่งรถสองแถวหรือมอเตอร์ไซด์เข้าหมู่บ้าน จากนั้นก็มาขึ้นรถไฟที่เดิม

3. รถส่วนตัว หากมารถส่วนตัวจะใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง 30 นาที เนื่องจากไม่ต้องแวะจอดตามทาง

การเดินทางเข้าออกหมู่บ้านซับพริกจึงถือได้ว่าสะดวกทีเดียว นอกจากนี้ปัจจุบันภายในหมู่บ้านยังมีตู้โทรศัพท์สาธารณะติดตั้งอยู่อีกด้วย

ประชากร

ประชากรที่อาศัยอยู่ที่นี้ส่วนใหญ่จะเป็นไทยพุทธ อพยพมาจากทางภาคอีสาน คนดั้งเดิมมีน้อย ภายในหมู่บ้านซับพริกประกอบด้วยประชากร ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรของหมู่บ้านซับพริก หมู่ที่ 4 ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร		
	ทั้งหมด (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)
แรกเกิด - 1 ปี	13	10	3
2 ปี - 5 ปี	31	14	17
6 ปี - 12 ปี	34	18	16
13 ปี - 15 ปี	37	19	18
16 ปี - 18 ปี	28	12	16
19 ปี - 50 ปี	187	91	96
51 ปี - 60 ปี	28	14	14
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	36	16	20
รวมทั้งหมด	394	194	200

ที่มา : จปฐ. 2 แบบประมวลผลและเทียบเป้าหมาย ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือนรายหมู่บ้าน ประจำปี 2541 หน้า 66

จากตารางที่ 3 พบว่า มีจำนวนประชากร 394 คน เป็นชายจำนวน 194 คน และเป็นหญิงจำนวน 200 คน มีจำนวนประชากรเพศหญิงมากกว่าเพศชายอยู่จำนวน 6 คน และช่วงวัยทำงานคือ 19 – 50 ปี จะมีจำนวนมากที่สุด หมู่บ้านซับพริกมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 105 ครัวเรือน เฉลี่ยแล้ว ตกครอบครัวละ 3.7 คนหรือปัดเป็น 4 คน

การศึกษา

จากการสำรวจภายในหมู่บ้านซับพริก หมู่ที่ 4 พบว่ามีหน่วยงานของรัฐที่ดูแลเกี่ยวกับทางด้านการศึกษาอยู่ 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านซับพริก เป็นโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.ช.) เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นเด็กในบ้านซับพริกและหมู่บ้านใกล้เคียง เนื่องจากผู้ปกครองไม่ต้องการให้บุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนที่ไกล ๆ เพราะลำบากในการเดินทาง อีกทั้งเด็กยังเล็กเกินไปที่จะดูแลตนเองได้ นอกจากโรงเรียนบ้านซับพริกแล้ว บางครั้งผู้ปกครองบางรายก็จะส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนใกล้เคียง โดยภายในตำบลมิตรภาพยังประกอบไปด้วยสถานศึกษา ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านคลองระบั้ง หมู่ที่ 8
2. โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีด้วยกัน 5 แห่ง ได้แก่
  - 2.1 โรงเรียนมวกเหล็กนอก ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านมิตรภาพ หมู่ที่ 1 (เขตสุขาภิบาลมวกเหล็ก)
  - 2.2 โรงเรียนมวกเหล็กใน ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านมวกเหล็กใน หมู่ที่ 3
  - 2.3 โรงเรียนบ้านซับพริก ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านซับพริก หมู่ที่ 4
  - 2.4 โรงเรียนนิคมสร้างตนเองเถียงโคนม ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านคลองระบั้ง หมู่ที่ 8
  - 2.5 โรงเรียนบ้านสะพานหัน ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านอ่างหิน หมู่ที่ 6
3. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีอยู่ 1 แห่ง คือ
  - โรงเรียนมวกเหล็กวิทยาคม ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านมิตรใหม่ หมู่ที่ 9

นอกจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว หากครอบครัวใดไม่ประสบปัญหาทางด้านการเดินทาง อีกทั้งมีฐานะดีหรือต้องการปูพื้นฐานทางการศึกษาที่ดีให้แก่บุตรหลานของตน ก็มักจะส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนในตัวอำเภอมวกเหล็ก ซึ่งมีโรงเรียนดังนี้

1. โรงเรียนพระวิทิตา ทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนของเอกชน ค่าเรียนค่อนข้างสูง มีรถรับส่งนักเรียน
2. โรงเรียนรอยดวงศ์ศึกษา ทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนของเอกชน ค่าเรียนสูงที่สุด เนื่องจากมีสถานที่และบุคลากรที่มีคุณภาพมากกว่า มีรถรับส่งนักเรียน
3. โรงเรียนอนุบาลมวกเหล็ก ทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนของรัฐบาลสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และประกอบไปด้วยจำนวนนักเรียนมากที่สุด

เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนข้างต้นแล้ว หากครอบครัวใดมีความพร้อมและประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ก็สามารถศึกษาต่อได้ที่โรงเรียนมวกเหล็กวิทิตา ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เขตการศึกษา 6 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หรือโรงเรียนในตัวจังหวัดสระบุรี ซึ่งจะมีทั้งโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ผู้ปกครองสามารถเลือกที่จะส่งบุตรหลานไปได้ตามความต้องการและสภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัว โดยการเดินทางเพื่อไปศึกษาในตัวอำเภอมวกเหล็กหรือตัวจังหวัดสระบุรีสามารถไปได้หลายวิธี คือ โดยรถส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถรับส่งนักเรียน

ปัจจุบันหมู่บ้านซับพริก หมู่ที่ 4 มีผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี 4 คน คือ

1. นางสาววิภา ศรีแสงศรี อายุ 25 ปี จบคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปัจจุบันทำงานอยู่ที่กระทรวงสาธารณสุขที่กรุงเทพมหานคร
2. นางสาววิษเดา ศรีแสงศรี อายุ 24 ปี จบคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ปัจจุบันทำงานออกแบบอยู่ในกรุงเทพมหานคร
3. ไม่ทราบชื่อ จบวิทยาลัยเกษตรบางเขน
4. ไม่ทราบชื่อ จบวิศวกรรมศาสตร์

จากจำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาจถือได้ว่าหมู่บ้านซับพริกนี้ มีประชากรของหมู่บ้านได้รับการศึกษาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับหลายหมู่บ้านในภาคอีสาน ที่โดยส่วนใหญ่แล้วประชากรจะจบการศึกษาสูงสุดเพียงระดับอนุปริญญา ซึ่งอาจเป็นเพราะภาวะทางด้านเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวยให้ชาวบ้านชุมชนบ้านซับพริกมีความสามารถที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อได้ในระดับ

สูง อีกทั้งจังหวัดสระบุรีก็อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร การเดินทางจึงไม่ลำบากมากนัก ส่งผลให้การรับผู้ข่าวสารจึงมีมากกว่าชาวบ้านในภาคอีสาน

สาธารณสุข

ในสมัยที่การคมนาคมยังไม่สะดวกอย่างในปัจจุบันนี้ ถนนหนทางยังไม่มีตัดผ่านหมู่บ้าน ยังไม่มีสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรืออนามัยประจำตำบล มีเฉพาะโรงพยาบาลอำเภอมหากเหล็ก การเดินทางไปยังตัวอำเภอจะมีความลำบากพอสมควร จึงทำให้ผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาทันเวลาที่ จนอาจถึงขั้นเสียชีวิตลงได้ ภายในหมู่บ้านจึงต้องรักษากันแบบตามมีตามเกิด เช่น มีการรักษาโรค โดยใช้สมุนไพร บางรายก็บนบานศาลกล่าวขอความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ถ้าหายก็ต้องเซ่นไหว้ตามที่บนไว้ บางรายการรักษาเช่นนี้ก็ไม่ได้ผลเสียชีวิตไปก็มี

แต่ในปัจจุบันการขยายงานทางด้านการแพทย์แผนปัจจุบันมีมากขึ้น การเดินทางสะดวกมากขึ้น จึงมีส่วนช่วยให้ชาวบ้านสามารถเดินทางไปรักษาได้ทัน หมู่บ้านซับพริกซึ่งอยู่ในเขตสุขภาพนิคมมิตรภาพ จึงได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง หากชาวบ้านในชุมชนเจ็บป่วยทั่วไป ก็สามารถรับการรักษาได้จากสถานีอนามัยตำบลมิตรภาพ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านมหากเหล็กในหมู่ที่ 3 หากไม่สะดวกไปถึงสถานีอนามัยก็สามารถรับการรักษาได้ที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) บ้านซับพริก หมู่ที่ 4 จัดตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านนาอ้อชัยชาญ จันทบุศร แต่ปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว ที่ดินจึงตกเป็นของภรรยา นางสมศรี จันทบุศร ซึ่งหน้าบ้านจะตั้งเป็นร้านขายกล้วยเคี้ยว โดยก่อนจะมาเป็นศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนสถานีแห่งนี้ เคยเป็นที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มิตรภาพ มาก่อนที่จะย้ายอบต. ไปอยู่หมู่บ้านไทรงาม หมู่ที่ 7 เนื่องจากกำนันประจำตำบลที่ได้รับการคัดเลือกคนล่าสุดอาศัยอยู่หมู่ 7 อบต.จึงย้ายตามไปด้วย ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนบ้านซับพริก หมู่ที่ 4 เป็นศูนย์ให้ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขแก่ชาวบ้านและให้การรักษาพยาบาลเด็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ตรวจวัดความดันโลหิต ฉีดวัคซีนด้านทานโรคต่าง ๆ และปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น นอกจากนี้ที่ ศสมช.บ้านซับพริก ยังจำหน่ายยาในราคาถูกให้แก่ชาวบ้าน และให้คำแนะนำในการใช้ยาควบคู่ไป ยาที่ทาง ศสมช.บ้านซับพริก จำหน่ายให้แก่ชาวบ้านนั้นได้มาจากสถานีอนามัยตำบลมิตรภาพ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของ ศสมช. ทุกหมู่บ้านภายในตำบลมิตรภาพ โดยมีการประชุมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกคนเป็นประจำ ในทุกวันที่ 13 ของทุกเดือน

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนบ้านซับพริก หมู่ที่ 4 ประกอบด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งหมด 5 คน คือ

1. นางวินา พุชวา เป็นหัวหน้าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2. นางแดง	เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
3. นางแสงจันทร์(น้านาง)	เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
4. นางอี	เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
5. นางนงลักษณ์	ภักดี เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะมาสับเปลี่ยนกันมาประจำที่ ศตมข.บ้านจับพริก
กันทุกวัน วันละ 2 คน ตั้งแต่เวลา 09.00 – 12.00 นาฬิกา และ 13.00 – 16.00 นาฬิกา สับเปลี่ยนกัน
คนละผลัด

หลังจากที่ชาวจับพริกหันมาประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมกันแทบทุกครัวเรือนแล้ว ทำให้
เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านเริ่มดีขึ้นเรื่อย ๆ ประกอบกับโรงพยาบาลอำเภอรวมเหล็กที่ตั้งอยู่ไม่ไกล
จากหมู่บ้านนัก โดยตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านมิตรใหม่ หมู่ที่ 9 ซึ่งอยู่ในเขตสุขภาพอำเภอรวมเหล็ก และยัง
เป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอรวมเหล็ก เมื่อเจ็บป่วยขึ้นมาชาวบ้านจึงมักเดินทางไปยังโรงพยาบาล
รวมเหล็กมากกว่า ซึ่งแม้จะไกลกว่า ค่ารักษาแพงกว่าสถานีอนามัยตำบลมิตรภาพและศูนย์สาธารณสุข
ชุมชนบ้านจับพริก หมู่ที่ 4 แต่การรักษานั้นก็สะดวกและรวดเร็วกว่า หรือหากชาวบ้านมี
อาการป่วยรุนแรง ทางโรงพยาบาลรวมเหล็กก็จะส่งตัวไปยังโรงพยาบาลสระบุรีเอง โดยการเดิน
ทางไปยัง

- โรงพยาบาลรวมเหล็ก ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
จากหมู่บ้าน

- โรงพยาบาลสระบุรี ระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 45
นาทีจากหมู่บ้าน

แต่การขนานานศาลกล่าวต่อถึงศักดิ์สิทธิ์ก็ยังมีอยู่ เนื่องจากชาวจับพริกเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ต้องคอยคุ้มครองคนเจ็บป่วยจึงจะรักษาหาย

ครอบครัวและเครือญาติ

เมื่อพิจารณาโครงสร้างระบบครอบครัวเครือญาติของคนไทย ถือได้ว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาท
หน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิถีชีวิตของบุคคลมากกว่าสถาบันอื่น ๆ โดยทั่วไปพบว่า สังคม
ชนบทโดยทั่วไป คือ มีระบบครอบครัวเดี่ยว (NUCLEAR FAMILY) และระบบครอบครัวขยาย
(EXTENDED FAMILY) เมื่อชายหญิงแต่งงานกันความสัมพันธ์ทางเครือญาติของทั้งสองฝ่ายก็เริ่ม
ขึ้น กล่าวคือ เมื่อแรกตั้งเป็นครอบครัวอาจจะมีเพียง พ่อ แม่ และลูกที่ยังเด็ก ๆ ครั้งพอถูกแต่งงาน
และนำคู่ครองเข้ามาอยู่อาศัยกับพ่อแม่ ครอบครัวเดี่ยวก็จะกลายเป็นครอบครัวขยาย ซึ่งจะประกอบ

ไปด้วยปู่ย่าตายาย พ่อแม่และลูกในสามรุ่น เมื่อปู่ย่าตายายเสียชีวิตลงในครัวเรือนก็จะเหลือเพียงพ่อ แม่และลูก ๆ ลักษณะของครัวครัวจึงเปลี่ยนไป ในลักษณะของ ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย เป็นเช่นนี้เรื่อย ๆ ไป กลุ่มเครือญาติมักตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะต้อง พึ่งพาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันหรือญาติที่อยู่ไกลออกไปก็จะเกิดการรวมกลุ่มเมื่อมีงานหรือ พิธีสำคัญ เช่น พิธีแต่งงาน งานบวช งานศพ และพิธีที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา

ระบบครอบครัวเครือญาติของชาวบ้านชัมพริกก็มีลักษณะเช่นเดียวกันกับระบบเครือญาติ ของสังคมชนบทของทั่วไปดังที่กล่าวมาข้างต้น ชาวชัมพริกมีการนับญาติตามเชื้อสายทั้งด้านบิดา และมารดา (BILATERAL KINSHIP SYSTEM) การให้ความสำคัญกับญาติทั้งสองฝ่าย ทำให้ลูก ที่เกิดมาได้รับการยอมรับจากญาติทั้งฝ่ายบิดาและฝ่ายมารดา ชาวบ้านชัมพริกนิยมแต่งงานกับคน ทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่จะแต่งงานเข้าบ้านมากกว่าแต่งงานไปเข้าบ้าน การที่ถูก เชิญเข้ามาอยู่ร่วมชายคาที่บ้านของภรรยา นั้น ถือได้ว่าถูกเชิญเป็นแรงงานหลักของครอบครัวภรรยา และในอนาคตลูกจะถูกเชิญจะเป็นหัวหน้าครอบครัวคนต่อไป หากครอบครัวใดฝ่ายภรรยามีสมาชิกหลาย คน ถูกสาวคนโตที่แต่งงานก่อนจะมามีลูกมาหากินอยู่อาศัยที่บ้านพ่อแม่คนเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่ง อาจจะนาน 2-3 ปี พอมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นและผู้ใหญ่เห็นว่าสามารถแยกครัวเรือนได้ ก็จะแยก ครอบครัวออกไปสร้างบ้านใหม่ โดยการสร้างบ้านใหม่นั้นมักจะสร้างบ้านอยู่ภายในบริเวณที่ดิน ของพ่อแม่ฝ่ายหญิง แต่หากเป็นลูกสาวคนสุดท้ายของส่วนใหญ่จะอยู่อาศัยที่บ้านใหญ่กับพ่อแม่คน พร้อมทั้งเลี้ยงดูพ่อแม่ไปจนกว่าท่านจะเสียชีวิต และสุดท้ายก็จะเป็นเจ้าของบ้านหลังนี้ โดยไม่ต้อง ออกไปสร้างบ้านเรือนหลังใหม่เพราะถือว่าเป็นผู้ดูแลพ่อแม่ต่อไป และได้รับบ้านหลังเดิมเป็น ค่าตอบแทน สำหรับลูกชายก็จะออกไปแต่งงานกับสาวบ้านอื่นและอยู่กับพ่อแม่ฝ่ายหญิงเพื่อเลี้ยงดู และเป็นแรงงานหลักของครอบครัวนั้นเช่นเดียวกัน

การออกไปตั้งครอบครัวใหม่ในหมู่บ้านชัมพริก พ่อแม่จะให้โคนมซึ่งถือเป็นมรดกชิ้น หนึ่งที่พ่อแม่ยกให้เพื่อเป็นทุนนำไปตั้งตัวในอนาคต จำนวนโคนมที่จะให้นั้นก็ขึ้นอยู่กับ จำนวนสมาชิกในครอบครัว เช่น ถ้าพ่อแม่มีจำนวนโคนมทั้งสิ้นรวม 30 ตัว และมีบุตร 3 คน พ่อแม่ อาจจะให้โคนมคนละ 5-6 ตัว โดยจะเหลือไว้ทำเองเพื่อขยายฟาร์มต่อไปประมาณ 12-15 ตัว ซึ่งก็ เพียงพอสำหรับแรงงานของพ่อแม่ที่สูงอายุ สำหรับมรดกส่วนอื่นที่เหลือ ไม่ว่าจะเป็นเงินทองและ ที่ดินนั้น จะถูกจัดแบ่งเป็นส่วน ๆ เช่น หากมีลูก 3 คนและมีที่ดินจำนวน 10 ไร่ แต่ละคนอาจจะได้ ที่ดินคนละ 3 ไร่ ส่วนลูกชายคนโตหรือลูกสาวคนเล็ก ที่ไม่ได้แยกบ้านออกไปแต่งงานก็อาจจะ ได้ที่ ดินถึง 4 ไร่ รวมทั้งตัวบ้านด้วย ซึ่งถือว่าเป็นค่าตอบแทนในการเลี้ยงดูพ่อแม่ที่ชราภาพ

การตั้งบ้านเรือนนั้น พี่น้องมักจะอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันหรือพื้นที่เดียวกัน ทำให้มีการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ผู้เป็นอามีพื้นที่ตากมูลโคมากเกินจำนวนมูลโคของตัวเอง ที่ดินที่เหลือ อาจจะให้หลานสาวซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ถัดไปนำมูลโคมาตากด้วย หรือหากบ้านใครเครื่องเรือนมีเสีย

ก็อาจจะขอยืมจากญาติที่ยังไม่รวยหรือร่ำรวย หรือหากคนใดในเครือญาติไม่อยู่ก็อาจจะวานให้ญาติที่น้องช่วยเหลือและให้อาหาร น้ำ แก่โคของตนเองด้วย เป็นต้น

สำหรับเด็ก ๆ นั้นจะเห็นภาพการเลี้ยงโคนมจนชินตา เหมือนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็กเหล่านี้ ดังนั้นเขาจะถูกสอนให้ทำงานตั้งแต่อาซยังไม่ถึง 10 ขวบ และเด็ก ๆ จะช่วยพ่อแม่เลี้ยงโคนมเท่าที่กำลังของเขาจะทำได้ เช่นโกยมูลโคออกจากคอก ถึงแม้ว่าในตอนนี้นักเขาจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยของพ่อแม่ค้ายา แต่พวกเขาก็รู้ว่าวันหนึ่งหน้าที่เหล่านี้ก็จะตกเป็นของเขาทั้งหมดเมื่อเขาเติบโตขึ้นและเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มตัว

สำหรับความสัมพันธ์ทางเครือญาติของชาวบ้านภายในหมู่บ้านซัปรริกนั้น สามารถแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ ดังที่พรหมินบุตย์ เจริญพิว (2535 : 57) ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

1. เครือญาติโดยสายโลหิต คือพี่น้องที่เกิดร่วมพ่อแม่เดียวกัน หรือแม่เดียวกันต่างบิดา กัน หรือพ่อแม่ต่างกันต่างแม่กัน รวมถึงลูกของพี่น้องที่ร่วมสายโลหิต เครือญาติในลักษณะนี้จะมี ความสนิทสนมใกล้ชิดกันมาก และมักตั้งบ้านเรือนอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน มีการไปมาหาสู่กัน ตลอดเวลา กลุ่มเครือญาติโดยสายโลหิตจะเป็นกลุ่มแรกที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นแหล่งแรงงานพื้นฐานทางการผลิตที่สำคัญที่สามารถเรียกให้ได้ก่อนแหล่งอื่น ๆ โดยเป็นการ แสดงน้ำใจต่อกันไม่ได้หวังถึงตอบแทน

2. เครือญาติโดยการแต่งงาน คือเมื่อมีการแต่งงานระหว่างบุตรชายและบุตรสาวจากสองครัวเรือน สมาชิกในครัวเรือนทั้งสองก็จะกลายเป็นญาติพี่น้องเกี่ยวดองกัน เป็นการเพิ่มจำนวนสมาชิกของเครือญาติมากขึ้นเป็น 2 ฝ่าย คือ เครือญาติฝ่ายพ่อและเครือญาติฝ่ายแม่ ซึ่งจะนับรวมไปถึงญาติร่วมสายโลหิตของครัวครัวทั้งสองฝ่ายด้วย เครือญาติลักษณะนี้เป็นแหล่งของความ ร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่นกัน แต่มีเงื่อนไขเล็กน้อย เครือญาติในลักษณะนี้จะเป็น แหล่งความช่วยเหลือเช่นเดียวกับแบบแรก แต่มักจะมีความรู้สึกเกรงใจและมีการตอบแทนมากกว่า ในการเรียกร้อยหรือขอความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

3. เครือญาติร่วมชุมชนเดียวกัน คือชาวบ้านซัปรริกจะมีความรู้สึกนับถือผูกพัน และปฏิบัติต่อกันเสมือนญาติ แม้ว่าจะมิได้เป็นญาติกันดัง 2 แบบแรก เนื่องจากชาวซัปรริกจะมีความเคารพในระบอบอาวุโส การแสดงออกในด้านต่าง ๆ จึงแสดงออกด้วยความเคารพนับถือและมีการเรียกชื่อผู้อาวุโสกว่า ในลักษณะเดียวกับพี่น้องร่วมสายโลหิต โดยจะเห็นได้จากการเรียกชื่อนำหน้าผู้อาวุโส นั้น ๆ (TERMS OF ADDRESS) จะมีการจัดความสัมพันธ์เช่นเดียวกับญาติโดยสายโลหิตและญาติโดยการแต่งงานของคน (TERMS OF REFERENCE) เช่น ลูก ป้า น้า อา พ่อเฒ่า แม่เฒ่า เป็นต้น ความร่วมมือช่วยเหลือกันจะเห็นได้จาก เวลาที่แต่ละบ้านมีงานบุญพิธี

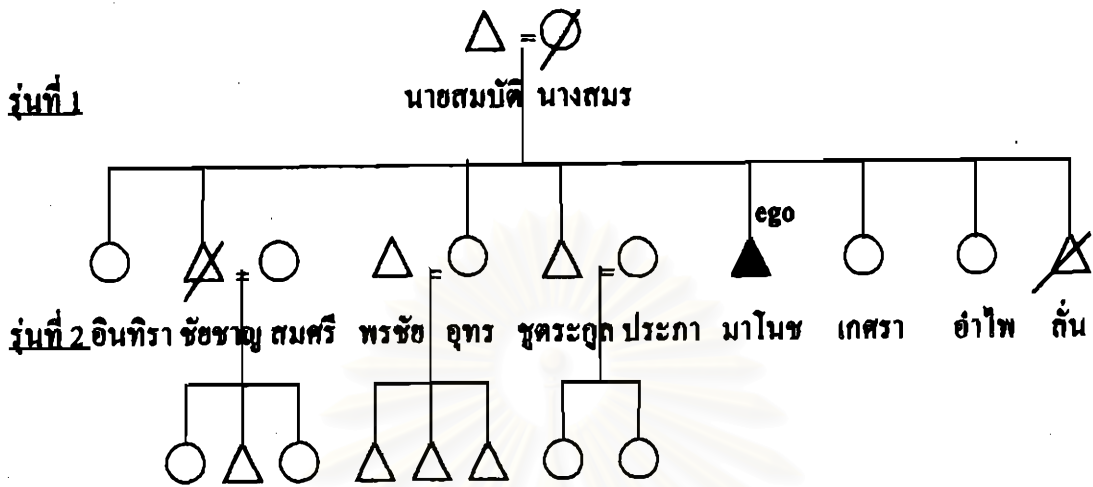

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

NO THIS PAGE IN ORIGINAL

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 6 แสดงไดอะแกรมเครือญาติและการแต่งงานของตระกูลจันทานบุตร

รุ่นที่ 3 วิไลรัตน์ นพพล วิชุดา วาติค คมกิจ โยชิน รัตนชา วรากร

หมายเหตุ : $\triangle$ หมายถึงผู้ชาย $\circ$ หมายถึงผู้หญิง   / หมายถึงเสียชีวิตแล้ว
 $\blacktriangle$ หมายถึง คนที่เราใช้เป็นหลักในการอธิบายไดอะแกรม ทั้งนี้เพื่อให้การอธิบายง่ายเข้าและเร็วขึ้น (งามพิศ สัตย์สงวน, 2538 : 183) ในที่นี้ ego คือเพศชาย
 $\triangle = \circ$ หมายถึงการแต่งงานแบบคู่เดียวเมียเดียว MONOGAMY ชายหนึ่งคน แต่งงานกันหญิงหนึ่งคน

ในชุมชนบ้านชัยพริก หมู่ที่ 4 มีความสัมพันธ์กันทางครอบครัวเครือญาติอย่างเหนียวแน่น กลุ่มเครือญาติแต่ละกลุ่ม จะปลูกสร้างบ้านเรือนในแถวเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางการแต่งงานระหว่างกลุ่มเครือญาติต่าง ๆ อีกทั้งมีการนับญาติทั้งสองฝ่าย คือทั้งฝ่ายพ่อและฝ่ายแม่ทำให้ถูกหลานของกลุ่มเครือญาติเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กันที่แน่นแฟ้นและสามารถสืบสาวสายสัมพันธ์เชิงเครือญาติกันได้แทบทั้งหมู่บ้านชัยพริก และหมู่บ้านใกล้เคียงที่ผู้ชายเข้ามาแต่งงานกับผู้หญิงในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นการนับญาติตามสายโลหิตหรือญาติทางการแต่งงาน ความสัมพันธ์ทางเครือญาติทั้ง 3 ลักษณะที่ได้กล่าวมาแล้ว จะปรากฏคำเรียกชื่อนาน้ำดังต่อไปนี้

คำเรียกชื่อ ปู่-ย่า ตา-ยาย และผู้อาวุโสที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป เรียกว่า “พ่อใหญ่” “แม่ใหญ่” นำหน้าชื่อบุคคล

คำเรียกชื่อ พ่อ-แม่ เด็ก ๆ จะเรียกว่า “อิพ่อ” “อิแม่”

คำเรียกชื่อ พี่ชาย หรือพี่สาว ของพ่อหรือแม่ เด็ก ๆ จะเรียกว่า ตุ้ง และป้า นำหน้าชื่อ

บุคคล

คำเรียกชื่อ น้องของพ่อ เรียกว่า “อา” นำหน้าชื่อบุคคล

คำเรียกชื่อ น้องของแม่ เรียกว่า “น้า” นำหน้าชื่อบุคคล

คำเรียกชื่อ พี่สาว พี่ชาย จะเรียก คือ เอื้อย และฮ้าย ตามลำดับ นำหน้าชื่อบุคคล

ประโยชน์ของการเรียกชื่อญาติตามเชื้อสาย ก็เพื่อจะได้ทราบความเป็นมาของสายตระกูล ซึ่งกำหนดชั้นของบุคคลไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นแม้ว่าจะมีอายุในวัยเดียวกัน ก็จะเรียกตาม “ศักดิ์” หรือตามลำดับชั้น เช่น อา, ป้า เป็นต้น ข้อยกเว้นของระบบการเรียกชื่อเครือญาติ ก็คือ การเรียกตามคนในครอบครัว เช่น ตา / งาม / งาม / งาม เช่น บุคคลที่ “ศักดิ์” เป็นน้าของคน แต่ตาหรือกรรมาเรียกพี่ ก็จะเรียก พี่ ซึ่งจะเรียกพี่ตาม หรือถูกเรียกคนนี้ว่าตุ้ง ก็เรียกตุ้งตามเป็นการเรียกเพื่อความสะดวกในการสื่อสารกับคนในครอบครัว หรือเรียกอย่างไม่เป็นทางการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย